

I. Kartauzi Guigo

Levél a magányos életről

1. Tisztelendő ...-nek Guigo, a Kartauzban élő kereszt szolgálói közül a legkisebb: „Krisztusnak élni és halni”.¹

2. Ki hogy van vele, én nem azt tartom szerencsésnek, aki fenséges megtiszteltetéseket hajkurász a palotában, hanem aki alázatosan paraszti életet választ a remeteségben, buzgón filozofálni szeret a nyugalomban, egymagában ülni kíván a csendben.²

3. Hiszen megtiszteltetésekkel csillogni, méltóságokban kimagaslani, megítélésem szerint kevésbé nyugalmas dolog, veszélyel és gondokkal jár, sokaknak gyanús és senkinek sem biztonságos. Kezdetben vidám, menet közben bonyolult, a végén szomorú. A méltatlanokat megtapsolja, a jókkal méltatlanul bánik, és legtöbbször mindkettőt megteveszti. És amíg sokakat szerencsétlenné tesz, senkinek sem ad se boldogságot, se szerencsét.

4. Ezzel szemben a szegény és magányos élet kezdetben nehéz, előrehaladva könnyű, kimenetelében mennyecivé válik; a nehézségekben állhatatos, a kételyekben bizakodó, a sikerekben mértéktartó. Ételben mértékletes, ruházatban egyszerű, szavaiban szégyenlős, erkölceiben tiszta. A leginkább kívánatos, mert a legkevésbé nagyravágyó. Az elkövetett bűnök miatt gyakran bánkódik, a jelenben kerüli őket, a jövőben őrizkedik tőlük. Az irgalomra számít, nem bízik az érdemekben; a mennyiekre áhítozik, a földiektől undorodik; feszülten törekszik a kipróbált eredményekre, állhatatosan megtartja, örökre megszerzi őket. Böjtöt végez a kereszt megszokása végett, belenyugszik a táplálkozásba a test szüksége végett. Mindkettőt nagyfokú mértéktartással végzi, mert amikor étkeznek, a torkát szorítja meg, amikor pedig böjtöl, a kérkedést. Figyel az írásokra, különösen a kánoniakra és vallásosakra, melyekben inkább a mondanivaló veleje érdekli, mintsem a szavak tajtéka. És ami a leginkább csodálatra és dicséretre méltó, hogy állandóan nyugalomban van, mégis sohasem tétlen. Mert bizony úgy megsokasítja feladatait, hogy gyakrabban hiányolja az időt, mint a különféle elfoglaltságokat. És gyakrabban panaszkodik az idő csálókaságára, mint a munka csömörére.

5. De minek többet? Hálás téma ugyan a nyugalmat ajánlani, de ez a buzdítás saját ítélőképességgel rendelkező lelket kíván meg, aki a maga dolgával törődik, és irtózik attól, hogy mások dolgába vagy közügyekbe bonyolódjon. Aki Krisztusban pihenve úgy harcol, hogy nem akar egyszerre Isten katonája és a világ csatlósa lenni. Akinek szilárd meggyőződése, hogy nem képes itt örvendezni evilággal és a jövőben uralkodni az Úrral.

6. De csekélységek ezek és az ehhez hasonlóak, ha meggondolod, mit ivott ki a bitófán az, aki téged az uralkodásra invitál. Akár akarod, akár nem, a szegény Krisztus példáját kell követned, ha a gazdag Krisztus társaságát bírni akarod. „Ha vele együtt szenvedünk”, mondja az Apostol, „vele együtt uralkodni is fogunk; ha vele együtt meghalunk, vele együtt élni is fogunk”.³ Maga a Közvetítő így felelt a két tanítványnak, akik azt kérték, hogy egyikük jobbán, másikuk balján ülhessen: „Tudtok-e inni a kehelyből, amelyből én inni fogok?”⁴ Ezzel jelezte, hogy a pátriárkák megígért lakomájához és a mennyei serlegek nektárjához a földi keserőségek kelyhe által jutnak el.

7. Mivel a barátság bizalmat táplál, és mert te, ó Krisztusban mindenk fölé szerett barátom, ismeretségünk kezdete óta mindig kedves voltál nekem, buzdítalak, intelek, könyörgök, hisz előrelátó, okos, tanult és rendkívül tehetséges ember vagy, hogy azt a kevéske időt, ami még hátravan neked, vond el a világtól, és ne vonakodj azt esti áldozatként⁵ a szeretet tüzén felajánlani Istennek, hogy így Krisztus példájára egyszerre légy pap és jó illatú áldozat⁶ az Úr és az emberek számára.

1 Vö. Fil 1,21

2 Vö. Siralm 3,28

3 Vö. 2Tim 2,12.11

4 Mt 20,22

5 Vö. Zsolt 141,2

6 Vö. Ef 5,2

8. Hogy azonban jobban megértsd, ami felé az egész beszéd sodra törekszik, röviden jelzem okos ítélőképességednek, mi a lelkem vágya, és egyúttal tanácsa: hogy tudniillik mint nemes lelkű és dicső férfiú, az örök üdvösségre való tekintettel vállad fel rendünk célkitűzését, és Krisztus újoncává válva a mennyei seregek táborában, az isteni őrállásban derekadra kötött karddal virrassz az éji rémek miatt.⁷

9. Hogy tehát a dolog tisztességesen kezdődjön, könnyen valósuljon meg, és sikeresen fejeződjön be, megkívántatik, kérlek, hogy egy ilyen jó ügy elvégzésében, amennyire az isteni kegyelem jóindulata megengedi, igyekezetet tanúsíts. Hogy hol és mikor kell ezt megtenned, ennek eldöntését leleményességedre bízom. Fegyverszünet vagy halogatás nézetem szerint a legkevésbé sem válna a javadra.

10. De nem folytatom tovább, nehogy e durva és műveletlen beszéd megsértse előkelő és udvarias lényedet. Legyen tehát a levélnek vége és mértéke – ellentétben az irántad érzett szeretetemmel.

⁷ Vö. Én 3,8